

Lausuntopyyntö hallituksen esityksestä eduskunnalle hyvinvointialue- ja maakuntajakolain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi

Lausunnonantaja: Keski-Pohjanmaan hyvinvointialue Soite

Lausunnonantajan lausunto

Maakuntajaon ja hyvinvointialuejaon eriyttäminen

Maakuntajaon ja hyvinvointialuejaon eriyttämisen peruseriaa- tetta ja eriyttämistä omiin lakeihinsa voidaan pitää lähtökohtaisesti kannatettavana. Ehdotetulla muutoksella ei saisi syntyä alkuperäisesti tarkoitettua laajempia vaikutuksia tai heijastusvaikutuksia. Ehdotettu muutos nykyisen sisältöisenä sisältää esityksessä ilmoitettuja tavoitteita laajempien vaikutusten ja heijastusvaikutusten mahdollisuuden, joka on ongelmallista.

Siltä osin lakimuutos ei ole täysin ongelmaton, että kunta voisi siirtyä toiselle hyvinvointialueelle mutta samalla säilyä osana aiempaa maakuntaa. Jos kunnan siirtäminen osaksi toista hyvinvointialuetta tulee nyt esitetyllä tavalla mahdolliseksi, se voi johtaa tilanteeseen, jossa kunnat vertailevat eri hyvinvointialueiden tarjoamia palveluja ja siirtyvät hyvinvointialueelta toiselle vaalien välissä. Tämä heikentäisi hyvinvointialueiden mahdollisuutta pitkän aikavälin kehittämistä ja suunnittelua, jos maakunnat ja hyvinvointialueet hajautuvat kauaksi toisistaan. Tämä tilanteen välttämiseksi olisi perustellumpaa, että sääntely säilyy ennallaan niin, että vain mikäli maakuntajakoa muutetaan ja kunta siirtyy toiseen maakuntaan, se siirtyy kuuluvaksi toisen hyvinvointialueen alueeseen.

Valtuustoryhmien tukeminen ja luottamushenkilöiden palkkiot

Valtuustoryhmien toiminnan tukemiseen käytettyjen varojen läpinäkyvyyden ja avoimuuden sekä koh- tuullisuuden periaatteita voidaan pitää kannatettavana. Vaade tuen käyttökohteiden ilmoittamisesta ti- linpääätöksessä valtuustoryhmittäin saattaa kuitenkin muodostua hallinnollisesti raskaaksi menette- lyksi hyvinvointialueille.

Aluevaltuutettujen kokouspalkkioista säättämisen täsmentäminen on lähtökohtaisesti kannatettavaa. Hyvinvointialueiden rahoituksen vuotuista leikkaamista 5 miljoonalla eurolla ei voida pitää kannatetta- vana ainakaan ennen kuin on todennettavissa, että lakiehdotus käytännössä leikkaa hyvinvointialuei- den demokratian kustannuksia vastaavalla summalla. Se saavutetaanko lakiehdotuksen mukaisilla muutoksilla todellisuudessa 5 miljoonan euron suuruisia säästöjä, ei voida pitää varmana. Hyvinvointi- alueiden itsehallinnon kannalta demokratiakustannuksista säästäminen saattaa epätarkoituksenmu- kaisella tavalla heikentää itsehallintoa merkittävästi ilman, että vastaavasti saavutettaisiin olennaisia säästöjä hyvinvointialuetalouteen.